

for 1916 skulde træffes, havde sagt til Landbrugerne: Hvis I ikke dyrker en tilstrækkelig Mængde Rug, saa at I kan levere op til de 8 Tdr. pr. Td. Hartkorn — hvis da Vorherre giver Grøde —, vil I faa en Mulkt, fordi I har forsømt det. Den højtærede Indenrigsminister satte ikke en Gang, hvilket dog havde været fornuftigt, Maksimalprisen paa Rugen saa højt, at den virkelig blev tiltalende for Befolkningen, men han holdt den lavt for Rugen, der var altsaa ikke en Gang den Tilskyn-delse for Landbrugerne til at kaste sig over en forceret Rugdyrkning. Naar Ministeren gjorde dette, var det ganske naturligt, fordi han vilde holde Prisen paa Brødkorn saa langt nede som muligt; han vidste ikke, hvorvidt Krigen vilde vedvare i 1916—17, men paa den anden Side kunde ingen Landbruger være tjent med, i det Øjeblik Forholdene forandredes, og vi fik Fred, at have gjort en Forandring i hele sin Drift, som muligvis ikke endnu var blevet fuldt gennemført, fordi enhver Driftsforandring, som jeg sagde før, tager Tid. Jeg indser derfor ikke, af hvilken Grund vi skal gaa over til nu at straffe de Landbrugere, som ikke har produceret deres 8 Tdr. Rug pr. Td. Hartkorn, selv om Hartkornet frembød den rigtige Maale-stok, hvad vi før har talt om; at det ikke gør. Den Rug, de Landbrugere har afgivet, har de vistnok afgivet med et stort Suk, idet de ikke har faaet den paa anden Maade erstattet med Krafftoder og i alt Fald langt fra til den Pris, de maatte afgive det til. Det vilde være meget urimeligt nu at sige til dem: Ikke alene har I at afgive det, I har avlet til lavere Pris end den, til hvilken I kan skaffe eder Erstatning, men I skal ogsaa have en Bøde, fordi I ikke har dyrket saa meget. Jeg har ikke noget imod, at Maksimalprisen sættes op, jeg er klar over, at de Landmænd, som har dyrket Rug og har maattet afgive deres Rug, ingenlunde faar for meget i Forhold til, hvad andet Korn har kostet, men den højtærede Minister kunde ganske vist ved lidt før at have hævet Maksimalprisen have bidraget sit til, at Statskassen slap for denne Udgift til at erstatte Rugdyrkerne det, de har leveret til den lave Maksimalpris.

Jeg vil anmode Tinget om at stemme for, at § 3 udgaar, og for den lille Ændring i § 4, som er en Følge af, at § 3 gaar ud.

Maegaard: Som det vil erindres af det høje Ting, tillod jeg mig i Gaar ved denne Sags første Behandling at gøre op-

mærksom paa, at der var Udtryk i det foreliggende Lovforslag, som kunde misforstaas for den Landsdels Vedkommende, som jeg har den Ære at repræsentere, idet der i Lovforslagets § 2 er Tale om en Godtgørelse pr. Td. Hartkorn. Da det blev fremhævet fra visse Sider her i Salen, og da jeg gaar ud fra, at hele Grundlaget for Lovforslaget er at bringe en vis Retfærdighed til Stede i disse Forhold, ansaa jeg det for min Pligt at gøre opmærksom paa, at hvis det var Hensigten, og man vilde naa denne Hensigt fuldt ud, burde man erindre, at det bornholmske Hartkorn er et noget andet Maal end det øvrige danske. Hvis derfor Bestemmelserne i § 2 skulde administreres, som de lyder, vilde der tilføjes de bornholmske Landbrugere en Uret i Forhold til det øvrige Lands. Jeg henstiller til den højtærede Minister, om det ikke vilde være naturligt at ændre § 2, eventuelt ogsaa § 3, paa den af mig foreslaaede Maade, hvorved denne Ulighed ophæves, men samtidig henstiller jeg, om det ikke muligvis ogsaa kunde gøres paa den Maade, at der fra den højtærede Ministers Side her under Forhandlingen blev givet Tilsagn om, at der fra Administrationens Side blev taget dette Hensyn.

Jeg maa maaske i denne Forbindelse tillade mig at gøre opmærksom paa, at det bornholmske Hartkorn under andre Forhold er blevet nævnt i Lovgivningen i de senere Aar. Jeg skal saaledes henvise til Ejendomsskyldloven af 1903, som blev revideret i 1915, hvor der i en af Paragrafferne — jeg tror, det er § 7 — tales om Afdrags- og Fritagelsesbestemmelser for visse Landejendomme. Man fastslaar her Forholdet mellem det bornholmske og det øvrige danske Hartkorn som 3 til 4 $\frac{1}{3}$. Naar man gør det i en Beskatningslov, er det ikke mere end rimeligt, at man ogsaa gør det i en Lov, hvor der er Tale om Godtgørelser. Det er ganske analogt. Naar jeg imidlertid i Gaar satte Forholdet som 8 til 5, gjorde jeg mig skyldig i en lille Misforstaaelse. Jeg blev først gjort opmærksom paa dette uheldige Forhold under Sagens første Behandling her, idet jeg har været borte og først kom hertil i Gaar under Forhandlingerne. Først ved Gennemlæsningen af Lovforslaget blev jeg opmærksom derpaa, men jeg erindrede ikke, at Forholdet imellem det bornholmske Hartkorn og det øvrige danske Hartkorn ikke er som 5 til 8, men som 5 $\frac{1}{2}$ til 8. Det er jeg blevet opmærksom paa ved nærmere at gennemgaa Sagen i Formiddag, og jeg beklager derfor, at mine